

ΣΤΗΛΗ ΑΛΑΤΟΣ

ΠΑΥΛΙΝΑ ΠΑΜΠΟΥΔΗ

© Poeticanet

Εις εαυτόν

Η τωρινή επιλογή έγινε, όπως πάντα, λίγο - πολύ τυχαία. Χμ, ίσως λίγο πιο πολύ απ' όσο συνήθως. Ευθύνονται και οι δεκάδες συνθήκες των φετινών «διακοπών»: πολλά βιβλία, από αυτά που έχω ξεχωρίσει και ήθελα να τους πάρω «συνέντευξη», έμειναν σε μια τσάντα μαζί με αρκετά άλλα είδη πρώτης ανάγκης στο χωριό, και συνεχίζουν να παραθερίζουν ενώ εγώ ήδη έχω επιστρέψει στην πόλη. λ.χ. Το Με τρό (ει) αυτή η λύπη της πρωτοεμφανιζόμενης Ελένης Καρρά και το Βράχια του πολυεμφανιζόμενου Γιώργου Βέη.

Πάντως, όπως και να 'χει, υπάρχουν και πάλι αρκετά βιβλία. Και, όπως πάντα, όλα διαφορετικά μεταξύ τους και όλα διαφορετικών «τάσεων». Υπάρχουν πρωτόλεια νέων, πρωτόλεια λιγότερο νέων, λιγότερο πρωτόλεια πρωτοεμφανιζόμενων κλπ.

Επίσης, όπως πάντα, έχουμε εκπροσώπηση όλων σχεδόν των ειδών: ποίηση ζρήκη, ποίηση ζορισμένη, ποίηση ερωτική, ποίηση εργαστηρίου, ποίηση ευφυή, ποίηση λυρική, ποίηση λιτή, ποίηση φιλοσοφική, ποίηση με παλαιότερες απηχήσεις, ποίηση υβριδική – και πιο απλά (κι ας κάνουμε κατάχρηση επιθετικών προσδιορισμών), ποίηση λογία, αγοραία, συγκρατημένη, συγκράτητη, επιγραμματική κλπ.

Δεν έχουμε μόνο από το σπάνιο είδος της υψηλής ποίησης – δεν το έχει ανάγκη, προφανώς, η εποχή μας...

ΚΟΡΙΝΑ ΚΑΛΟΥΔΗ, *Και βέβαια τους φοβάμαι*, Περισπωμένη

ΕΡ: Τι ανακάλυψε ξαφνικά η δημιουργός σας και άρχισε να γράφει;

ΑΠ: Δεν έχω γεννηθεί ακόμα / ούτε κι εσείς / Κι είμαστε η τροφή του φόβου /Μες στο σκοτάδι / στοιβαγμένοι κι άγριοι / μέχρι να βρούμε / ένα μεγάλο λόγο / για να γεννηθούμε

ΕΡ: Τι ιδέα έχει για τους ομότεχνους της;

ΑΠ: Ούτε τρελοί ούτε γενναίοι / αυτοί που ζήτησαν / να βγουν από τον κύκλο // Διψάνε μόνο / κι άκουσαν τον ποταμό

ΕΡ: Πώς βλέπει την σύγχρονη «πραγματικότητα»;

ΑΠ: ...σα να εκτεί μια ποιητή η ανθρωπότητα

ΕΡ: Τι σκέφτεται για την Ποίηση;

ΑΠ: Όλα τα χρόνια που διψούσαμε ήταν εδώ

ΕΡ: Τι λέει για τους «άλλους»;

ΑΠ: Και βέβαια τους φοβάμαι / Είναι οπλισμένοι και ηλίθιοι

Σχόλιο: Μια πρώτη (μάλλον), σεμνή και υγιώς επηρμένη ποιητική συλλογή που καταθέτει και προστατεύει την σπίθα της διεκδικώντας με φόβο, σεβασμό αλλά και αποφασιστικότητα το δικαίωμα να «διατυπωθεί» κι εκείνη στο χάος και να αφήσει το στίγμα της στην ποιητική αρένα.

ΤΑΣΟΣ ΜΠΕΣΙΟΣ, *Αιφνιδίων ήχων φως*, Εκάπη

ΕΡ: Πώς εκλαμβάνει ο δημιουργός σας την διαδικασία σύνθεσης ενός ποιήματος;

ΑΠ: Λίγα κυβικά αναπνοής ντύνονται συλλαβές βουβές χωρίς φτερά

ΕΡ: Τι σκεφτόταν αρχίζοντας να σας γράφει;

ΑΠ: Έτσι περίπου ξεκινάει το έπος /για την κατάκτηση της Σιωπής

ΕΡ: Ποιο είναι το υλικό σας; Πώς το χρησιμοποιεί ο δημιουργός σας – και για ποιο σκοπό;

ΑΠ: Η νεκρή αυτή λέια στα δόντια της μνήμης είναι / δυο φορές νεκρή. / Στη δεύτερη ανάγνωση... η χυδαιότητα υποχωρεί. / Και βραδέως θλίψη ιαματική ανατέλλει.

ΕΡ: Πώς σας αντιμετωπίζει όταν σας έχει «κατορθώσει»;

ΑΠ: Τι παράδοξο, μια τόσο φιλόδοξη πτήση / να προσγειώνεται σιωπηλά / σε μια σελίδα ημερολογίου

ΕΡ: Τι «τελετουργικό» ακολουθεί για να σας γράφει;

ΑΠ: Κλείσει τα μάτια. Αφουγκράσου τη σιωπή. / Μετάφρασε τη.

Σχόλιο: Ουδνη συλλογή του ποιητή. Ωριμη γραφή. Τα ποιήματά του κατατράχονται από τη συνειδητοποίηση ενός σκοτεινού παρόντος και μέλλοντος και γράφονται με ηλικιωμένη θλίψη αλλά και με μερικά ανήλικα ξαφνιάσματα / αναλαμπές φωτός.

ΧΑΡΗΣ ΜΕΛΙΤΑΣ: *Μένοντας στίπη* (50 χαϊκού για την καραντίνα)

ΕΡ: Είσατε εμπνευσμένα από δύσκολες καταστάσεις που τις αποδίδετε με ανάλαφρο τρόπο. Τι λέει ο δημιουργός σας όπι του συμβαίνει;

ΑΠ: Έχω σαλτάρει / σκέφτομαι ποιήματα / γράφω ταξίδια

ΕΡ: Η λιτή διατύπωσή σας δείχνει πως βρίσκεται σε κατάσταση μεγάλης στέρησης. Γιατί;

ΑΠ: κοντεύει μήνας / που δεν με πλησιάζεις / με προστατεύεις.

ΕΡ: Τι τον ανησυχεί άραγε περισσότερο;

ΑΠ: μαύρα μαντάτα / ο μέλλον διαρκείας / καταργήθηκε

ΕΡ: Γιατί σας γράφει;

ΑΠ: σ' αυτόν τον κόσμο / δεν κάνω τίποτ' άλλο. / Προσαρμόζομαι.

ΕΡ: Έκανε κάποια ανακάλυψη και σας επιστρατεύει για να τη διαδώσετε;

ΑΠ: ήρθε το ψέμα / και μου 'πε την αλήθεια. / Είμαστε μόνοι

Σχόλιο: Ο Χάρης Μελιτάς, πολυγραφότατος (και ειδικευμένος στη μικρή φόρμα) αξιοποιεί εδώ το είδος του χαϊκού για να αποδώσει αυτή την (ελπίζουμε παροδική) ανοίκεια κατάσταση που ζούμε, επιγραμματικά και καιρία, όπως απεδίδαν οι αρχαίοι μάστορες τα διαχρονικά της ψυχής και της φύσης.

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ, *Πρόβα εαυτού*, Μετρονόμος

ΕΡ: Πώς έγινε ποιητής ο δημιουργός σας;

ΑΠ: Από παιδί μιλούσα σπαστά / τη γλώσσα των νερών και των ερώτων

ΕΡ: Πότε ξεκίνησε να σας γράφει;

ΑΠ: Όταν ένιωσα μέσα μου τις λέξεις κοφτερές / γύρισα στο φως / και βρίσκω λόγο με αιτία / να μιλάω απ' αγάπη στα ζωντανά του κόσμου.

ΕΡ: Τι σκέφτεται για την Ποίηση;

ΑΠ: είσαι ο χρόνος μου και μέσα σου λάμπω / είμαι ο χώρος σου και παντού υπάρχεις

ΕΡ: Βρίσκεται πάντα σε κατάσταση ποιητικής ευφορίας ή όχι;

ΑΠ: Είναι νύχτες που με ξυπνούν φωνές και μ' αναγκάζουν / να πληρώσω χρέη σε τιμή πατρίδας.

ΕΡ: Τι θα συμβούλευε τους ομότεχνους;

ΑΠ: τον αέρα να τον κοιτάξεις στα νερά / πώς βρίσκει χώρο να παίζει με τον τρόπο

Σχόλιο: ο Διονύσης Καρατζάς είναι δόκιμος ποιητής, πιθανόν ο πιο λυρικός της γενιάς του και, επίσης πιθανόν, ο τελευταίος. Ο λόγος του καταίνει σε όσο γίνεται πιο απλή και άμεση προσληπτικότητα του κοινού τόπου και του θαυμαστού κόσμου.

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣ: *Πρώτη δημοτικού και άλλα ποιήματα* Ιωλκός

ΕΡ: Τι σκέφτηκε και άρχισε να γράφει ο δημιουργός σας;

ΑΠ: Στερεύουν οι πηγές που δεν σκύβεις να πιεις

ΕΡ: Τι είναι η γραφή σας γι αυτόν;

ΑΠ: ευφροσύνη που μου δίνεται μονάχα στάλα στάλα

ΕΡ: Τι σκέφτεται για την Ποίηση;

ΑΠ: Μένεις πάντοτε η ξένη σιωπή / η ανέγγιχτη, η απρόσπη / που φέγγει μόνο στον δικό της ύπνο.

ΕΡ: Έχει μια ερωτική σχέση μαζί της. Τι προσδοκά από αυτό;

ΑΠ: Να σου δώσω το σχήμα μου, να μου δώσεις το σχήμα σου / σε μιαν αράγιστη ένωση.

ΕΡ: Το ποίημα του «Ανύπαρκτες θάλασσες» αναφέρεται στις εξερευνητικές αποστολές της Ποίησης;

ΑΠ: Πάντα θα τις γυρεύουμε / ακόμα κι άθελά μας / Πάντα εκεί θα βρίσκουμε / τα ομορφότερα κοχύλια

Σχόλιο: Άλλη μια πρώτη, πλην όψιμη ποιητική συλλογή. Ο ποιητής είναι άφορος αλλά παραμένει ερωτευμένος εφθιβικά με πρόσωπα, φύση και ιδέες. Μαθητευόμενος των στιγμών και του αφρού των ημερών.

ΣΑΡΑ ΘΗΛΥΚΟΥ: *Το όνομά τους*, Αθήνα, 2019

ΕΡ: Η δημιουργός σας σάς υλοποιεί με δύναμη. Τι λέει για τη διαδικασία της γέννησής σας;

ΑΠ: Δεν είναι η δύναμη / μα η αδυναμία //φοβάσαι / μη σπάσει κάποια νότα στο τραγουδί / τη λέξη που δεν θα 'ναι η σωστή στο ποίημα / ή μην τυχόν και σε παρεξηγήσουν // όμως / δεν είναι η δύναμή σου /μα η αδυναμία // - αυτή γεννά τη συγκίνηση

ΕΡ: Τι θέλει να πετύχει καταφεύγοντας στην Ποίηση;

ΑΠ: Μπορώ να κατοικήσω σε μια μέρα; // για πάντα / με τον τρόπο που κατοικεί /ένα πουλί / ή ένα κλαδί / στην επικράτεια του ανέμου;

ΕΡ: Ποια είναι η πιο τολμηρή σκέψη που σας αναγκάζει να διατυπώσετε;

ΑΠ: είτε την ποίηση να υπηρετείς / είτε θεός να γίνεσαι

ΕΡ: Ποια είναι η βαθύτερη επιδίωξή της;

ΑΠ: Τι να τα κάνω τα ποιήματα; / την ποίηση εγώ ζητώ.

ΕΡ: Ποια επηρμένη παραίνηση σας αναγκάζει ταπεινά να της δώσετε;

ΑΠ: να επιστρέφεις / με ευγνωμοσύνη στο σκοτάδι σου / σάρκα από τη σάρκα σου / φως

Σχόλιο: Η Σάρα Θηλυκού, στο δεύτερο ποιητικό της βιβλίο φαίνεται να προχωρά σε πλέον αναπεπταμένο ποιητικό πεδίο με προσεχτικά βήματα – μάλλον άλματα. Η γραφή της είναι ακόμα διστακτική και η έμπνευσή της κάπως φειδωλή, αλλά ο δρόμος ήδη διαγράφεται προς άλλο υψόμετρο.

ΣΠΥΡΟΣ ΓΟΥΛΑΣ: *Τα περσινά τους βάζουν για καλά*, Πόλις

ΕΡ: Τι συνειδητοποίησε ο δημιουργός σας και άρχισε να σας γράφει;
ΑΠ: Αν καταλάβεις πως δεν έχει σημασία τι μουρμουράς / μα τι κραδαίνεις / τι απορρίπτεις / μα τι βγάλεις περιστέρι / κι ας ξερεις κατ' βάθος / πως πρόκειται για βρομοπούλια.

ΕΡ: Πόσο σοβαρά τον αντιμετωπίζετε;

ΑΠ: Είναι στη φούχτα σου / να δημιουργείς θύμησης / καλής ποίησης // Μια στιγμή να αφεθείς / καταλήγεις να συντάσσεις μυχρώματα.

ΕΡ: Εκείνος πόσο σας υπολογίζει ή πόσο σας έχει ανάγκη;

ΑΠ: Αυτό το οργανωμένο σχέδιο αλληλεπίδρασης / με ξεκουράζει. / Πες το όπως θες / αναγνωρίζω έναν εμπρησμό / όταν τον βλέπω.

ΕΡ: Ριψοκινδυνεύει; Με τι τρόπους σας εκβιάζει;

ΑΠ: λυγίζω τις ακμές σε αμβλείες ελπίδες / φτερούγες λεπίδες / να χαράξω καινά / τον ενεστώτα της λαβής / που με κρατά επί της φής / να μετρήσω τα σκαλιά / απ' του κενού την αγκαλιά / ως το περβάζι // φεύγω / ανοίγομαι / μισεύω

ΕΡ: Φαίνεται να τον έχετε βασανίσει αρκετά... Επειδή κι εκείνος, σας βασανίζει; Τι σας κάνει, και του κάνετε;

ΑΠ: Περνώ τις λέξεις χλωρήνη / να σβήσω τα ψευδή / να ασπρίσω τις λήγουσες / να τις πιάσω χελίκα. // Το κύμα υψώνεται δυο μέτρα / μου κόβει τη μαγκιά / μου σπάει τα δόντια.

Σχόλιο: Ο Σπύρος Γούλας στην πρώτη του συλλογή φαίνεται να αναμετράται πεισμοვნώς με κάτι που τον προκαλεί και τον υπερβάλει. Ο αγώνας από σελίδα σε σελίδα είναι αμφίροπος. Νικά η Ποίηση.

ΛΕΝΗ ΖΑΧΑΡΗ: *Να με λες Ελένη*, Λέμβος

ΕΡ: Τι σκεφτείτε προηγουμένως ο δημιουργός σας γράφοντάς σας;

ΑΠ: Σε γραμμική προσωποεικαστική χαράζω / να γίνει το ακατανόητο. // Τα διανύσματα του Χρόνου μεγιστοποιώ / και τα μεγέθη βγαίνουν εκτός ιστορίας.

ΕΡ: Τι την αναγκάζει;

ΑΠ: Ξέλω τόσα πολλά να γράψω /και να κλάψω / που η ζωή δεν μου αρκεί.

ΕΡ: Ποια είναι τα σημεία της ιεροτελεστίας που ακολουθεί για να σας υλοποιήσει;

ΑΠ: Διααβάζω τα ημερολόγια / αποκοιπποακολουθεί τα ιεροπρεπή σκαλισματα / με δειλή τάξη. Σε σύγχυση, τα καταγράφω.

ΕΡ: Τι σημάδια έχει βάλει για την πορεία της; Τι σκοπό;

ΑΠ: Στο στάδιο Μαθητίας / σκύβω στο εντός / για του κόσμου την ένδεια, για τη δική μου // Μουσίμαι στο Φως / να αγαπήσω τους οδηγούς μου. / Να μάθω τους χρόνους του ρήματος άγω /τη βαρύτητα του ρήματος αγαπώ.

ΕΡ: Τι πιστεύει για την Ποίηση;

ΑΠ: Η Ποίηση μια Περηφάνια. / Απίστητη μοναξιά / Να χωράει μόνο ο Θεός

Σχόλιο: Πρώτη ποιητική συλλογή και για την Λένη Ζάχαρη. Με στίχους που φαίνεται να προέρχονται από πλούσιο κώτασμα και να έχουν έρθει ξαφνικά στο φως σχεδόν τέλεια επτεξεργασμένοι (έχοντας αυτοεπεξεργαστεί, ερήμηνη της, για πολλά χρόνια).

ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΟΥΑΤΖΗΣ: *Απάνθισμα* 1976- 2018, εκδ. Στίξις

ΕΡ: Τι σκέφτεται ο δημιουργός σας για την διαδικασία της γραφής σας;

ΑΠ: Απλά γράφεις, όπως κάποιος άλλος χορεύει, τραγουδά, εργάζεται, επινοεί, χτίζει, φουρνίζει το ψωμί, ή σπέρνει και κάνει προλάψεις που δεν μπορείς εσύ.

ΕΡ: Λέει πώς άρχισε να σας γράφει;

ΑΠ: με περισσή αδιαφορία βάλθηκα να τετραγωνίζω τον κύκλο / με την ευκολία ενός ποιητή

ΕΡ: Τι ιδέα έχει για την Ποίηση;

ΑΠ: Τη θρησκεία μου ονόμασαν Ποίηση / Εκεί δεν έχει θεούς παρά μόνο πίστη

ΕΡ: Αν η ποίηση είναι φως τι είναι η σκιά;

ΑΠ: Αυς η σκιά να θρέφεται με το κενό / τον πόνο πασχίζουν να γεμίσουν οι ζώντες για να υπάρχουν, κενοδοξόντες , συχνά κενομιλούντες

ΕΡ: Πώς πιστεύει ότι μπορείς να πεις κάτι αυθεντικό / αληθινό;

ΑΠ: Προσπαθώντας να μην αποδείξεις τίποτα στους άλλους και κυρίως στον εαυτό σου, θα έρθεις κάνει το πρώτο βήμα προς την ελευθερία

Σχόλιο: Ο Γιώργος Δουατζής παρουσιάζει εδώ μια ανθολόγηση από τα πάμπολλα ποιητικά του βιβλία. Ο λόγος του, άμεσος και καθημερινός, καλύπτει ως ρεπορτάζ τα συμβάντα και τα μη συμβάντα της ζωής, συχνά και μιας παράλληλης, εσωτερικής ζωής.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ: *Μάθημα ωδικής*

ΕΡ: Τι είναι η Ποίηση για τον δημιουργό σας;

ΑΠ: Λέξεις και λέξεις / κέλφος ήπιας μνήμης / που δεν θα σβήσει

ΕΡ: Πώς σας αντιμετωπίζει;

ΑΠ: ποίημα λειψό μου / πάλι στο τέλος φτάνεις / προτού αρχίσεις

ΕΡ: Τι λέει πως πασχίζει να κατορθώσει; Και πως του αρκεί;

ΑΠ: ... να σώζω μόνο εικόνες / χωρίς ήχο / σ' ένα δίσκο παλύ /σκληρό / φτιαγμένο / από μη μνήμη // να αποθηκεύω / το ελάχιστο / στην επικράτεια / του μη χρόνου

ΕΡ: Μπορείς να αναφέρετε κάποιο του αδιασολει βαθύτερα;

ΑΠ: Μπορείται να αφάρετε ένα κλάδι που αποσπαστεί;

Σχόλιο: Πολυγραφότατος και ο Γιάννης Ευσταθιάδης , αλλά και πολύπειρος και πολυεπίτεδος. Η ποιητική συλλογή του αυτή είναι ένα «καλώς συγκερασμένο κλειδοκύμβαλο» με μελετημένα ποσοστά παιχνιδισμάτων και συγκίνησης.

Ημ/νια δημοσίευσης: 19 Σεπτεμβρίου 2020